

UNITAT FUNCIONAL

La Unitat Funcional d'Asma (UFASMA) conformada durant l'any 2018, està constituïda per un equip multidisciplinari, en el qual s'integren professionals mèdics i d'infermeria de diverses especialitats liderada per Pneumologia amb l'objectiu final d'optimitzar l'activitat assistencial entorn de l'abordatge tant diagnòstic com terapèutic dels pacients asmàtics més complexos i enfocada al control de les comorbiditats més prevalents que influeixen en el mal control de l'asma.

Els objectius específics de la unitat són els següents:

- Millorar la precisió diagnòstica dels pacients amb asma greu i de mal control. Caracterització dels fenotips específics de la malaltia i abordatge de diagnòstics diferencials.
- Millorar el maneig interdisciplinari, abordant les comorbiditats més prevalents que influeixen en el mal control de l'asma.
- Desenvolupar i aplicar un programa educatiu per a pacients, que inclou el coneixement de la seva malaltia, la importància de l'entorn físic, millorar l'adhesió als tractaments, la utilització d'eines de monitoratge de la malaltia, i la utilització de plans d'acció contra l'asma.
- Millorar el grau d'accessibilitat a l'hospital del pacient amb asma greu i un alt risc d'aguditzacions, mitjançant un sistema d'atenció preferent i eines de telemedicina.
- Millorar els eixos de comunicació entre l'Atenció Primària i l'atenció especialitzada ambulatoria, identificant als pacients amb criteris de gravetat i alt risc de fracàs terapèutic.
- Potenciar la formació continuada en el diagnòstic, maneig i nous tractaments dirigits a metges d'atenció primària de la regió.
- Potenciar la formació tant de pregrau i postgrau en el camp de l'asma, amb assistència dels metges residents de pneumologia i altres especialitats afins a les activitats de la unitat.
- Fomentar línies de recerca clínic-translacional que aportin coneixement aplicable a la salut dels mateixos pacients. Realització d'assajos clínics i accés a nous fàrmacs per als pacients més complexos o refractaris.

Comitè d'experts de la Unitat Funcional Multidisciplinària d'Asma

Servei de Pneumologia

Dra. Mariana Muñoz Esquerre

Dra. Sandra Orozco Echeverría

DUE. Ana Romero Ortiz (Enfermeria monogràfics de asma)

DUE. Héctor Cabrerizo Carreño (Enfermeria - Telemedicina)

Servei d'Al·lèrgologia

Dra. Blanca Andrés López

Dra. Teresa Dordal Culla

Dr. Ramon Leonart Bellfill

Servei d'Otorrinolaringologia

Dr. Xavier González Compta

Dr. Alejandro Portillo Medina

Dra. Mireia Golet Fors

Servei de Farmàcia

Dra. Nuria Padullès Zamora

Dra. Marta Alonso Moreno

Servei de l'Àparell Digestiu

Dr. Josep Maria Botargues Bote

Servei de Dermatologia

Dr. Ignasi Figueras Nart

Col·laboradors Assistencials de la Unitat

Servei de Pneumologia

Dra. Rosa López Lisboa (Gabinet Endoscòpia- Intervencionisme pulmonar)

Dra. Marta Plana Pes (Gabinet Endoscòpia- Intervencionisme pulmonar)

Dra. Vanesa Vicens Zygmunt (Exploració Funcional Respiratòria)

DUE. Mariagna Sampere Aymerich (Exploració Funcional Respiratòria)

Sra. Margarita Sánchez Fernández (Administrativa Servei de Pneumologia)

DUE. Ana Rosich Firvida (Infermera d'Investigació)

Servei d'Anatomia Patològica

Dra. Lara Pijúan Andujar

Dr. Roger Llatjòs Sanuy

Dra. Nuria Baixeras González

Citotécnicos (TSAPiC): Sara Márquez del Pozo, Oriol Gibert Vigués.

Servei de Rehabilitació i Fisioteràpia

Dra. Rosa Planas Balagué

Servei d'Urgències

Dra. Concepción Martínez Muñoz

Dr. José Carlos Ruibal Suárez

Activitat assistencial transversal

Consultes monogràfiques d'asma: 6 blocs setmanals, incloent-hi: asma de difícil control, asma biològic, immunoteràpia amb al·lèrgens, al·lèrgia alimentària, al·lèrgia a fàrmacs, poliposi nasal amb biològics.

Primeres visites d'alta resolució: avaluació conjunta mèdica i d'infermeria amb realització de proves immediates com: espirometria forçada, prova broncodilatadora, anàlisi de l'òxid nítric exhalat (FeNO), prick test aeroal·lèrgens, oscil·lometria d'impulsos (IOS).

- Programa estandarditzat d'educació integral en pacients amb asma: coneixement de la malaltia, factors desencadenants, mesures preventives, objectius del tractament i tècnica inhalatòria.
- Monitoratge i seguiment de pacients mitjançant eines de telemedicina, reforçament del compliment terapèutic mitjançant visites successives d'infermeria.
- Exploracions complementàries: proves funcionals com l'espirometria forçada i prova broncodilatadora, mesurament de volums pulmonars, anàlisis de les resistències de la via aèria per pletismografia i per IOS, anàlisi del FeNO i supressió de FeNO, test de broncobrovocació inespecífica (estímuls directes: metacolina, i indirectes: mannitol i exercici), anàlisi de la hiperinsuflació dinàmica (després de WT6m o ergometria), TACAR tòrax (inspiració/ espiració). Fenotipificació mitjançant l'anàlisi de l'esput induït, citologia nasal i biòpsies bronquials.
- Hospital de dia de Pneumologia (educació en teràpia biològica per a ús domiciliari).
- Atenció continuada i planta d'hospitalització – Unitat de cures intermèdies.
- Comitè Multidisciplinari d'Asma i Comorbiditats. (4t dimarts del mes).
- Assajos clínics de nous medicaments.
- Recerca clínica i translacional (IDIBELL).
- Programa d'activitats

- Dia Mundial de l'Asma (7 de maig): Accions informatives dirigides a pacients ambulatoris, familiars, professionals i persones interessades. Edifici de consultes externes de l'Hospital Universitari de Bellvitge:
  - Bufa per l'asma: taller d'espirometria, 7 de maig de 2018.
  - Tècnica inhalatòria: taller d'inhaladors, 7 de maig de 2019.
  - Mou-te per l'asma: taller d'exercici físic, 7 de maig de 2024.
- Difusió per xarxes socials de contingut educatiu, activitats de la unitat, assoliments aconseguits.
  - #Twitter: @bellvitgeasma, @pneumobell
  - Instagram: bellvitge_asma, pneumobell

Què és l'asma?

L'asma és una malaltia crònica de les vies respiratòries, normalment causada per una resposta immunitària, que es caracteritza per la presència d'inflamació, augment de la secreció de moc i estrenyiment dels bronquis. Els símptomes característics de l'asma són la falta d'aire, xiulets en el pit o sibilants, tos i opressió toràctica, que varien en intensitat i freqüència segons la persona. Els símptomes solen tenir predomini nocturn o de matinada. En moltes ocasions, aquesta resposta dels bronquis és exagerada enfront de múltiples agents (desencadenants) com: desencadenants al·lèrgics (exposició a àcars de la pols, epitelis d'animals, pòl·lens), productes químics o irritants (com el tabac), condicions ambientals, l'estrès, l'exercici físic i altres malalties concomitants (com l'ansietat, obesitat, reflux gastroesofàgic, malalties nasals, entre altres).

El diagnòstic de l'asma es basa en la presència dels símptomes característics i la confirmació mitjançant la realització de proves de funció pulmonar com l'espirometria.

- Proves diagnòstiques en asma: https://drive.google.com/open?id=1wS-PUGIKC-4wm3x6cgmw_nPLZaLBrifN
- ¿Que és l'asma greu?: <https://drive.google.com/file/d/19h8knWuIWJy82X0-fhHv5uUXgnH5wPaW/view?usp=sharing>
- Asma greu: el paraigua de la inflamació tipus 2 en els adults: INFLAMACIÓ TIPUS 2: https://drive.google.com/file/d/1zHukbzuEOP-qn8cCLoADpWAFIEmmwAzL/view?usp=drive_link

- Asma greu: tècniques diagnòstiques:
https://drive.google.com/file/d/15DjpdxCScuJT7yzCvGdUOmQYR7t_IVlp/view

Els objectius del tractament de l'asma són controlar els símptomes diaris, prevenir les descompensacions i la pèrdua de capacitat pulmonar. Amb la finalitat de poder tenir una vida quotidiana sense limitacions, poder realitzar exercici físic i evitar efectes secundaris del tractament innecessari.

Els fàrmacs de manteniment han d'usar-se diàriament i segons recomanació mèdica (és imprescindible tenir una pauta), mentre que els fàrmacs d'alleujament o "rescat" (com el *salbutamol) s'usen només a demanda (és a dir, de manera puntual) per a resoldre l'obstrucció aguda.

GEMA per a pacients:

https://issuu.com/separ/docs/gema_para_pacientes

